

Posudek na magisterskou práci Bc. Kateřiny Kvasničkové:

Personalita živorodky duhové (*Poecilia reticulata*)

V předkládané studii zaujímá vlastní text 40 stránek, na dalších stránkách je prezentováno 49 literárních citací a dvě internetové adresy a dále je připojena jedna stránka přílohy s fotografií. Práce je přehledně klasicky strukturovaná, na začátku stojí jednostránkový úvod, za nímž následují cíle diplomové práce: 1) Stručná literární rešerše o personalitě živorodky duhové (*Poecilia reticulata*), 2) Zpracování metodiky experimentu, 3) Provedení a vyhodnocení experimentu: A. Open-field test, B. Predátor test. Tomu odpovídá také následné členění celé studie. Rešerši autorka zaměřila především na problematiku osobnostních rysů u ryb s užším zaměřením na uvedenou živorodku. Z některých studií přehledně prezentuje i výsledky ve formě obrázků. Studie se opírá o relevantní publikace a jejich výběr ukazuje slušnou znalost problematiky. Text je dobře srozumitelný, čtivý a vyžadoval by jen méně osobních postojů a citového zabarvení (např. rybička – lépe rybka či živorodka), což je ale v prvních studentských pracích běžné.

Velmi oceňuji, že úvodní text není samoučelný a slouží k přípravě myšlenkového prostoru pro vlastní studii. Z nabídky publikovaných metodik byly vybrány vhodné testy, náležitě jednoduché, aby mohly být snadno opakovaně provedeny, ale přitom mohly podat potřebné informace o zvířeti. Výsledky jsou přehledně uspořádány do tabulek a grafů. Velmi oceňuji zařazení „Principal component analysis“ (PCA), která bývá nedílnou součástí analýzy osobnostních rysů. Kdyby do obrázku č. 8 byly promítnuty navíc jednotlivé vzorky, tedy jednotlivé rybky, mohla každá rybka získat definovaný osobnostní profil. Takto byly v textu individuálně zmíněny jen výraznější jedinci či extrémní. Ještě jedna obecnější poznámka by se mohla týkat přesného vyčíslení (v procentech) opakovatelnosti chování, které ukazuje, do jaké míry je určité chování využitelné pro stanovení osobnostních rysů. Bylo možno postupovat např. podle Hayese a Jenkinse (1997) a použít tzv. intraclass correlation coefficient (ICC), kdy je porovnávána variabilita uvnitř jedince s variabilitou mezi jedinci. Vzhledem k tomu, že bylo definované chování pro stanovení osobnostních rysů převzato kompletně z literatury, je vypuštění tohoto kroku ale zcela akceptovatelné.

Ke studii mám ještě několik konkrétních připomínek a dotazů:

Str. 7, věta: „V posledních desetiletích je ekologie chování živočichů na vzestupu bádání.“ není zcela přesná. Behaviorální ekologie je na vzestupu již od 60. let minulého století, a problematika personalit je jen jednou malou částí behaviorální ekologie (již asi 20 let).

Str. 12 – „... samci byli oproti samicím výrazně odvážnější a aktivnější.“ To bývají samci v době rozmnožování u mnoha druhů a tyto rozdíly, které souvisejí s odlišnou strategií rozmnožování, jsou hodnoceny jako pohlavní rozdíly v chování a nikoliv jako odlišná personalita. Ta se pak často projeví až po odeznění pohlavní aktivity (po snížení hladiny pohlavních hormonů).

Str. 12 – „... pohyb nesouvisí. (Burns 2008)“ – citace patří k větě a tedy tečka se dělá až za citací.

Str. 15, věta: „Bylo tomu ale přesně naopak. Přítomnost samců je přiměla k rychlejšímu vzpamatování ze šoku (možná ve snaze dokázat, že je nejodvážnější ze všech právě ten testovaný).“ Z uvedených formulací není zcela jasné, co mělo být sděleno.

Přírodovědecká
fakulta
Faculty
of Science

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Str. 30, obr. 9 – freezing se poněkud vymyká – nárůst mohl vykazovat menší motivaci k průzkumu. Rozlišit stresový freezing od nezájmu k průzkumu by bylo možné podle dechové frekvence, pohybů skřelí za jednotku času.

Závěr: Celkově mohu konstatovat, že studentka, Kateřina Kvasničková, předkládá diplomovou práci, která si všímá zajímavého fenoménu osobnostních rysů v chování ryb. Výsledky testů zpracovává odpovídajícím způsobem a přináší nové poznatky. Tyto poznatky by mohly být po menších korekcích publikovány ve spolupráci se školitelkou v odborném zoologickém časopise. Práci proto doporučuji k obhajobě a po úspěšné obhajobě ji ohodnotit v univerzitním systému hodnocení stupněm B.

V Českých Budějovicích 13. 6. 2017

doc. RNDr. F. Sedláček, CSc.